

Stani i pokloni se: posjet Presvetom Oltarskom Sakramentu

Ova praksa je dubok izraz vjere i ljubavi prema Kristu u Euharistiji. Usred užurbanosti i vreve svakodnevnog života, pruža nam priliku da osobno susrećemo Boga, da se odmorimo u njegovoj prisutnosti i da u Njemu pronađemo utjehu i vodstvo za naš svakodnevni život.

11.08.2025.

Sveti Josemaría volio se prisjećati kako anđeli neprestano štiju Krista, posebno u njegovoj sakramentalnoj prisutnosti. To razmišljanje potaknulo ga je da se pokuša pridružiti njihovom štovanju kroz razne euharistijske pobožnosti, među kojima je i posjet Presvetom Oltarskom Sakramentu.

Od prvih stoljeća kršćani su tražili načine da izraze svoju vjeru kroz prakse pobožnosti osim sakramenata, uključujući štovanje relikvija, grobova mučenika i svetih mjesta. Iako su se euharistijske prilike oduvijek štovale čak i izvan slavlja mise, u rimskoj liturgiji nisu postale predmet posebnog štovanja izvan mise sve do početka drugog tisućljeća. Četvrti lateranski koncil (1215.) potvrdio je doktrinu o stvarnoj prisutnosti Krista u euharistiji, osudio učenja Berengarija iz Toursa, koji je nijekao tu prisutnost, i naglasio potrebu

štovanja Krista u Presvetom
Oltarskom Sakramentu.

Neki redovnički redovi, posebno cisterciti, promicali su ovu pobožnost, a teolozi poput sv. Tome Akvinskog pomogli su u razvoju doktrine o stvarnoj prisutnosti Gospodina u euharistiji. Liturgijske inovacije pojavile su se kao načini produbljivanja euharistijske pobožnosti. Uzdizanje hostije nakon posvete u misi, čuvanje euharistije i prakticiranje duhovnih pričesti bili su sve manifestacije rastuće želje za štovanjem Presvetog Oltarskog Sakramenta.

Ustanovljenjem blagdana Tijelova (prvi put proslavljenog u Liègeu 1246. godine, a proširenog na cijelu Crkvu od strane pape Urbana IV. bulom *Transiturus de hoc mundo*), pojavila su se prva svjedočanstva o praksi posjećivanja Presvetog Oltarskog Sakramenta. U tom

razdoblju, beginke, skupina žena koje su živjele u ćelijama izgrađenim oko crkvene apside s otvorom prema oltaru, počele su izgovarati pozdrav Presvetom Oltarskom Sakramentu na koljenima nakon ustajanja iz svojih ćelija. Tijekom stoljeća, pobožnost prema Euharistiji se ojačala, dijelom zahvaljujući čuvanju Presvetog Oltarskog Sakramenta u crkvama i kapelama, olakšavajući pristup vjernicima. Tridentski sabor potvrdio je praksu euharistijskog klanjanja i promovirao štovanje Presvetog Oltarskog Sakramenta.

Prva Svetohraništa

„Tabernakul je isprva bio namijenjen čuvanju Euharistije na dostojnom mjestu kako bi se mogla donijeti bolesnima i odsutnima izvan mise. Kako se vjera u stvarnu prisutnost Krista u njegovoj Euharistiji produbljivala, Crkva je postala svjesna značenja tihog klanjanja

Gospodinu prisutnom pod euharistijskim prilikama.“[1]

Bratovštine Presvetog Oltarskog Sakramenta odigrale su važnu ulogu u toj rastućoj svijesti, osiguravajući da se Euharistija čuva u crkvama. Proširile su se po cijeloj Europi tijekom kasnog srednjeg vijeka, sa značajnim širenjem u Italiji, i bile su odgovorne za promicanje aktivnog sudjelovanja vjernika u euharistijskom klanjanju, posebno podržavajući procesije Tijelova. Barnabiti i sv. Antun Marija Zakarija, posebno su promicali euharistijsko štovanje i organizirali izlaganje Presvetog Oltarskog Sakramenta.

Pobožnost četrdeset sati pojavila se kasnije. Kao što i samo ime govori, praksa se sastojala od neprekidnog izlaganja Presvetog Oltarskog Sakramenta punih četrdeset sati, uz poziv na meditaciju o Muci Kristovoj i molitve zagovora i okajanja.

Započela je u Milanu, a promicale su je osobe poput sv. Karla Boromejskog, šireći se Europom do 1592. godine, kada ju je učvrstio papa Klement VIII., koji je u Rimu ustanovio Trajno klanjanje, čime je doprinio praksi pohoda Presvetom Oltarskom Sakramentu.

Kada stvorenja obožavaju Stvoritelja

Kad su mudraci stigli u Betlehem, sveti Matej pripovijeda: "Ušli su u kuću, ugledali dijete s Marijom, njegovom majkom, pavši na koljena, poklonili mu se" (Mt 2,11). Ova gesta otkriva pravilan stav ljudskih bića koja se, prepoznajući sebe kao stvorenje, klanjaju pred svojim Stvoriteljem.[2] Klanjanje je više od vanjskog čina: to je predanje tijela i duše, duboko priznanje naše potpune ovisnosti o Bogu, pred kojim se klanjamo s apsolutnim poštovanjem i pokornošću, svjesni da naše

postojanje pronalazi smisao samo u Njemu.[3]

Monsignor Javier Echevarría izrazio je to rekavši: „Pred ovim otajstvom vjere i ljubavi padamo u klanjanju. Samo tako možemo na odgovarajući način pokazati da vjerujemo da je Euharistija uistinu Krist, stvarno i bitno prisutan: njegovo Tijelo, njegova Krv, njegova Duša i njegovo Božanstvo.“[4] Sveti Josemaría nas je pozvao da pristupimo Presvetom Sakramentu na ovaj način: „Učini silno velikom svoju vjeru prema Svetoj Euharistiji. Ispuni se udivljenjem pred ovom neizrecivom stvarnošću: imamo Boga s nama, možemo ga primiti svakog dana, ako to želimo, u prisnom smo razgovoru s Njim, kao što razgovaramo s prijateljem, kako se s bratom razgovara, kako se s Ocem razgovara, kako se priča s Ljubavi.“[5]

Određene geste nam pomažu izraziti klanjanje i tijelom. Jedna takva gesta je klečanje. „Klečanje, koje se čini savijanjem desnog koljena prema tlu, označava klanjanje i stoga je rezervirano za Presveti Oltarski Sakrament.“[6] Riječima pape Benedikta XVI., „naklon ili klečanje u molitvi pred Presvetim Oltarskim Sakramentom točno izražava stav klanjanja u Božjoj prisutnosti, a također i tijelom. Stoga je važno da se ta radnja ne čini iz navike ili na brzinu, već s dubokom sviješću. Kada klečimo pred Gospodinom, ispovijedamo svoju vjeru u njega, prepoznavamo da je on jedini Gospodin našeg života.“[7]

Možda se čini da su ljudi danas izgubili osjećaj klanjanja i potrebu za tihim štovanjem, ali papa Franjo primjećuje da je „euharistija Božji odgovor na najdublju glad ljudskog srca, glad za autentičnim životom, jer je u euharistiji sam Krist zaista među

nama, da nas hrani, tješi i podržava na našem putu.“[8] U euharistijskom kruhu nalazimo ono što naša srca u konačnici traže, ali samo Bog može dati: bezuvjetnu ljubav koja u potpunosti zadovoljava našu želju da volimo i budemo voljeni. U euharistijskom klanjanju možemo se osloniti na Gospodinove grudi, poput ljubljenog učenika, i dopustiti da nas On zagrli. Jer ostajući s nama u Euharistiji, Bog pokazuje da "nije daleko biće koje ravnodušno promatra sudbinu ljudi - njihove želje, njihove borbe, njihove patnje. On je Otac koji toliko ljubi svoju djecu da šalje Riječ, Drugu Osobu Presvetog Trojstva, da bi, uzevši ljudsku prirodu, mogao umrijeti da nas otkupi. On je Otac pun ljubavi koji nas sada nježno vodi k sebi, djelovanjem Duha Svetoga koji prebiva u našim srcima." [9]

Prva pobožnost

Sveti Alfons Maria de Liguori preporučio je svim kršćanima praksu posjećivanja Presvetog Oltarskog Sakramenta: „Među svim pobožnostima, ovo klanjanje Isusu u sakramentu je prva, nakon sakramenata, koju Bog najviše cijeni i najkorisnija je za nas.“[10] I drugi sveci isticali su se kao primjeri duša zaljubljenih u Gospodina u euharistiji. Župnik Arški je govorio da ako bismo znali što je dobri Isus u Svetohraništu, ne bismo se mogli odvojiti od Njega.

Noviji primjer je onaj svetog Manuela Gonzáleza, biskupa poznatog po promicanju euharistijske pobožnosti napuštenim tabernakulima, do te mjere da je zatražio da bude pokopan pokraj tabernakula, "kako bi moje kosti, nakon smrti, poput mog jezika i mog pera za života, uvijek govorile onima

koji prolaze: Evo Isusa! Evo ga! Ne ostavljajte ga napuštenog!"[11] Sveti Josemaría želio je u točku Puta uključiti molbu koju je otac Manuel uputio nekim svećenicima koje je upravo zaredio: "

«Postupajte mi dobro s Njim, postupajte mi dobro s Njim!» - govorio je u suzama jedan stari prelat mladomisnicima koje je upravo zaredio.

- Gospodine! Tko bi mi dao glas i vlast da vičem na taj način u uho i u srce mnogih kršćana, mnogih!"[12]

Nedavni pape također su poticali praksu posjećivanja Presvetog Oltarskog Sakramenta. Podsjećajući na euharistijsku pobožnost Arškog župnika, sveti Ivan XXIII. rekao je da "duga molitva [...] pred Presvetim Oltarskim Sakramentom ima dostojanstvo i učinkovitost koje se ne mogu naći nigdje drugdje niti

zamijeniti;" kada netko "klanja se Kristu, Gospodinu našem, i zahvaljuje mu, ili nudi zadovoljštinu za svoje grijehe i grijehe drugih, ili konačno kada neprestano moli da Bog posebno bdije nad slučajevima povjerenim njegovoj brizi, on se rasplamsava žarkijom ljubavlju prema Božanskom Otkupitelju."[13]

Sveti Ivan Pavao II. piše: "Kako možemo ne osjetiti obnovljenu potrebu da provedemo vrijeme u duhovnom razgovoru, u tihom klanjanju, u iskrenoj ljubavi pred Kristom prisutnim u Presvetom Sakramentu? Koliko sam puta, draga braćo i sestre, to iskusio i iz toga crpio snagu, utjehu i podršku!"[14]

Sveti Josemaría nas je poticao da Euharistiju učinimo središtem svojih života: „Bori se kako bi učinio da Sveta Oltarska Žrtva postane središte i izvor tvog nutarnjeg života, te tako preobrazi čitav tvoj dan u čin bogoštovlja – produženje Mise koju si

slušao, i priprema za narednu - prelijevajući se u strelovite molitvice, posjetu Presvetome, u posvećenju tvog profesionalnog rada i obiteljskog života...“[15] Često je govorio o potrebi da se Presveti Oltarski Sakrament vidi kao utočište u kojem duša pronalazi utjehu i snagu. Posjeti Presvetom Oltarskom Sakramentu odraz su te želje za osobnim susretom s Bogom usred dana. Ponekad je dovoljno pristupiti Svetohraništu na nekoliko trenutaka - makar samo kroz našu maštu - da bismo rekli našem Gospodinu da ga volimo i da mu vjerujemo.

Osnivač Opusa Dei njegovao je ovu pobožnost od mladosti. Tijekom svog boravka u sjemeništu u Zaragozi, raspored je uključivao kratki posjet Presvetom Oltarskom Sakramentu u crkvi nakon ručka, kao čin zahvalnosti. Međutim, u sjemenišnoj kapeli Presveti Oltarski Sakrament nije bio trajno pohranjen sve do

1926., osim na određene blagdane.

[16] Tijekom nekih odmora, sveti Josemaría bi se iskrao kako bi posjetio Presveti Oltarski Sakrament s galerije s pogledom na crkvu, ponašanje koje nije prošlo nezapaženo i privuklo je pozornost njegovih kolega sjemeništara.

Slijedeći nove upute sv. Pija X. o čestoj pričesti, ova je praksa poticana među bogoslovima, zajedno s većom euharistijskom pobožnošću izvan mise. Obavljali su posjete zadovoljstva, zajedničke posjete pri ulasku i izlasku iz kuće, pa čak i osiguravali da Presveti Oltarski Sakrament prati jedan od studenata tijekom pauza.

U Opusu Dei, ovaj drevni običaj konkretiziran je u svakodnevnoj praksi kratkog posjeta Presvetom Oltarskom Sakramentu, po mogućnosti u podne, nakon ručka. Ovaj posjet sastoji se od moljenja

triju Očenaša, Zdravomarija i Slava Bogu u dijalogu, a završava duhovnom pričešću. Prije svakog niza usmenih molitvi, osoba koja predvodi molitvu izgovara, kao čin vjere i zadovoljstva, *Adoremus in aeternum Sanctissimum Sacramentum* ("Budi hvaljen i slavljen Isus u Presvetom Oltarskom Sakramentu"), a svi odgovaraju ponavljanjem iste aklamacije.[17] Naravno, vjernici Opusa Dei također nastoje posjetiti Gospodina u drugo doba dana, čak i kratko, pri ulasku ili izlasku iz centra, prolazeći pored crkve itd.

Mljekar i seljanka

Sveti Josemaría je Svetohranište vidio kao mjesto gdje nas Isus uvijek čeka, spreman slušati i pomoći. Posjete Presvetom Oltarskom Sakramentu smatrao je privilegiranim trenucima za uzvratanje Gospodinovoj ljubavi,

pokazujući našu zahvalnost za njegovu prisutnost među nama. Ponekad je koristio anegdote ili priče kako bi sasvim prirodno potaknuo ove pobožnosti. Jedna takva priča je o čovjeku koji bi, prolazeći svaki dan pored crkve, ušao na trenutak i rekao: "Isuse, ovdje je Ivan mljekar." [18] Posjet je poziv da zastanemo u svom danu, uđemo u crkvu ili oratorij, pogledamo Isusa i progovorimo Mu iz srca. Štoviše, ove pauze mogu biti trenutak da Bog obnovi našu snagu i olakša terete dana.

Edith Stein, židovska intelektualka sv. Terezija Benedikta od Križa, koja se približavala kršćanskoj vjeri, ispričala je slično iskustvo. Jednog dana promatrala je seljanku kako ulazi u frankfurtsku katedralu s košarom za kupovinu, zastajući na trenutak da se pomoli. „To je za mene bilo nešto potpuno novo. U sinagogama i protestantskim

crkvama koje sam posjećivala, vjernici su prisustvovali službama. Ovdje je, međutim, jedna osoba ušla u praznu crkvu kao da će voditi intiman razgovor. Nikada to nisam mogla zaboraviti.“[19]

U brzom svijetu, Svetohranište je utočište, prostor gdje u Gospodinu pronalazimo mir i utjehu. „Za mene je Svetohranište oduvijek bilo Betanija, tiho i ugodno mjesto gdje Krist prebiva. Mjesto gdje mu možemo reći o svojim brigama, patnjama, željama, radostima, s istom jednostavnošću i prirodnošću kao Marta, Marija i Lazar.“[20]

Posjećujući Presveti Oltarski Sakrament, možemo razviti sposobnost slušanja onoga što nam Bog želi reći, često kroz one oko nas. „Zauzeti žurbom, tolikim stvarima za reći i učiniti, ne nalazimo vremena zastati i poslušati one koji nam govore. (...) Zapitajmo se: kako ide moja sposobnost slušanja? Dopuštam

li da me dotaknu životi ljudi? Znam li provoditi vrijeme s onima koji su mi bliski kako bih slušao?“[21] Posjet Isusu u Svetohraništu prilika je da On ozdravi naša osjetila i oslobodi naša srca od nemira žurbe.

Poput Ivana mljekara ili one žene u Frankfurtu koja ide u kupovinu, posjeti Presvetom Sakramentu ne zahtijevaju uvijek duge molitve ili složene ceremonije. Dovoljno je biti tamo, gledati Ga i pustiti da On gleda nas. Ovaj osobni susret nas preobražava jer nas stavlja pred najveću ljubav: Boga koji je odlučio ostati s nama u Euharistiji. "Sveta Euharistija daje sinovima Božjim božansku novost i mi moramo odgovoriti 'u novosti svoga uma', obnavljajući sve svoje osjećaje i djela. Dobili smo novi princip energije, snažno novo korijenje nacijepljeno na našeg Gospodina. Ne smijemo se vratiti starom kvascu, jer sada imamo kruh koji ostaje zauvijek."[22]

Zaustavljanje pred Svetohraništem više je od čina pobožnosti: to je izjava vjere. U tišini hrama, daleko od buke svijeta, Isus nas poziva da se odmorimo u Njemu. Vrijeme posvećeno klanjanju ne samo da nam pomaže ojačati naš odnos s Bogom, već nas i preobražava, čineći nas svjesnijima njegove ljubavi i našeg poslanja u svijetu.

„Isus je ostao u Svetoj Hostiji zbog nas: da bi bio uvijek uz nas, da bi nas podržavao i vodio. – A ljubav se uzvraća samo ljubavlju. – Kako da se ne uputimo u Svetohranište svaki dan, makar samo na nekoliko minuta, da bi Mu prinijeli svoj pozdrav i svoju ljubav djece i braće Njegove!“[23] U Opusu Dei, ovaj drevni običaj izražava se kratkim posjetom oratoriju, kapeli ili crkvi, izgovaranjem nekoliko usmenih molitvi i duhovnom pričešću pred Presvetim Oltarskim Sakramentom kao znak trojstvenog klanjanja.

„Klanjanje trostruko svetom i suverenom Bogu ljubavi stapa se s poniznošću i daje sigurnost našim molbama.“[24]

Ovaj običaj je ujedno i prilika da se prisjetimo da je Krist uvijek u blizini, čeka nas, spreman slušati nas i pratiti na svakom koraku. Štoviše, svaki put kada posjetimo Presveti Oltarski Sakrament, možemo sa sobom ponijeti namjere onih koje volimo, kao i vlastite brige i radosti. "Dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas odmoriti" (Mt 11,28). Isusove riječi mogu postati stvarnost pri svakom posjetu Presvetom Oltarskom Sakramentu. Tamo, u njegovoj prisutnosti, nalazimo olakšanje i mir koji samo On može dati, te pronalazimo snagu za napredak i svjetlo za suočavanje s izazovima svakog dana.

U Djelu, posjet obično završava duhovnom pričešću koju je sveti

Josemaría naučio od svećenika pijarista tijekom školskih godina. Smatrao je ovu malu molitvu neiscrpnim izvorom milosti i učinkovitim sredstvom za život u Božjoj prisutnosti.

Nadalje, duhovna pričest je također priprema za primanje Gospodina u Euharistiji svaki put kada sudjelujemo u svetoj misi. To je, zapravo, svrha posjeta i drugih euharistijskih pobožnosti: pripremiti se, zahvaliti, sjetiti se... i, prije svega, ponovno ući u euharistijsku pričest koju smo primili u svetoj žrtvi oltara. Sveci su oduvijek isticali vezu između posjeta, duhovne pričesti i sakramentalne pričesti.

Tijekom karantene nedavne pandemije, zbog ograničenja osobnih misa i ograničenog pristupa euharistiji, mnogi su se vjernici okrenuli duhovnoj pričesti kao izrazu svoje želje i ljubavi prema

Euharistiji; svoje čežnje da prime Isusa u svoja srca kada to nisu mogli učiniti sakramentalno.

„Marija nas može voditi prema ovom Presvetom Sakramentu, jer i sama ima dubok odnos s njim.“[25] Naša Majka, koja je devet mjeseci nosila Gospodina u svojoj utrobi i veći dio svog života bila je s Njim, može nam pomoći da marljivo pazimo na naše posjete Presvetom Sakramentu i tako mu se nastavimo klanjati zajedno sa svim anđelima.

[1] Katekizam Katoličke Crkve, br. 1379.

[2] Usp. Isto, br. 2628.

[3] Usp. Isto, br. 2097.

[4] Javier Echevarría, Pastirsko pismo, 6-X-2004, br. 6.

[5] Kovačnica, br. 268.

[6] Opće upute Rimskog misala, br. 274.

[7] Papa Benedikt XVI., Audijencija, 27-VI-2012.

[8] Papa Franjo, Govor, 19-VI-2023.

[9] Susret s Kristom, br. 84.

[10] Sv. Alfonz de Liguori, Pohodi Presvetom Oltarskom Sakramentu i Blaženoj Djevici Mariji.

[11] Epitaf na grobu sv. Manuela Gonzáleza, Kapela Tabernakula, katedrala u Palenciji.

[12] Put, br. 531.

[13] Sveti Ivan XXIII., Sacerdotii nostri primordia, dio II.

[14] Sveti Ivan Pavao II., Ecclesia de Eucharistia, br. 25.

[15] Kovačnica, br. 69.

[16] Usp. R. Herrando Prat de la Riba, Los años de seminario de Josemaría Escrivá en Zaragoza, 1920-1925: el Seminario de San Francisco de Paula, Rialp, Madrid 2002., str. 53.

[17] De spiritu (35). Na engleskom, osoba koja vodi posjet obično kaže: "Budi hvaljen i slavljen Isus u Presvetom Oltarskom Sakramentu", a ostali odgovaraju: "Sada i vazda i u vijeke vjekova."

[18] On prepričava priču u ovom videu.

[19] E. Stein, Dalla vita di una famiglia ebrea e altri scritti autobiografici, A. Ales Bello-M. Paolinelli (ur.), Città Nuova-OCD, Roma 2007., str. 467-468 (prikaz, ostalo).

[20] Susret s Kristom, br. 154.

[21] Papa Franjo, Anđeo Gospodnji, 5-IX-2021.

[22] Susret s Kristom, br. 155.

[23] Brazda, br. 686.

[24] Katekizam Katoličke Crkve, br. 2628.

[25] Sveti Ivan Pavao II., Ecclesia de Eucharistia, br. 53.

Jordi Farreras Tió

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/stani-i-pokloni-se-posjet-
presvetom-oltarskom-sakramentu/](https://opusdei.org/hr-hr/article/stani-i-pokloni-se-posjet-presvetom-oltarskom-sakramentu/)
(22.03.2026.)